

Wat rechter en advocaat van elkaar verwachten

Familierechters en familierechtadvocaten maken wederzijdse verwachtingen helder tijdens bijeenkomst over familiezinging nieuwe stijl.

Christiane Verfuurden¹

Op 10 juni 2015 had op initiatief van de vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsmediators vFAS en het Opleidingsinstituut van de Rechterlijke Organisatie SSR een ontmoeting plaats tussen familierechters en familierechtadvocaten. Uit overleg tussen het Landelijk Overleg Vakinhoud Familie- en Jeugdrecht (LOVE) en de vFAS was naar voren gekomen dat er behoefte bestaat aan overleg over gezamenlijke speerpunten en wensen. Doel van de bijeenkomst was om met elkaar van gedachten te wisselen over de familiezinging. Wat zijn de verwachtingen van rechters en advocaten en partijen voor, tijdens en na de zitting?

De middag startte met een lezing van Maarten Bakker² over de nieuwe opleiding van rechters, in het bijzonder op het punt van de zitting. In deze opleiding is sinds kort ook aandacht voor het verloop van procedures en de wijze van omgang tussen rechters en advocaten en partijen tijdens een zitting.

Bakker startte met de taakopvatting van de rechter. Het is diens taak om geschillen finaal te beslechten, maar daar houdt het niet op. De rechter dient ook een bijdrage te leveren aan de oplossing van het onderliggende conflict, stelde Bakker. Elke zaak vereist volgens hem een eigen aanpak. In de RIO-oplei-

ding wordt daarom aandacht besteed aan verschillende theorieën en modellen die kunnen worden toegepast tijdens de zitting. Rechters leren voor elke zitting een passende methode te kiezen. Maatwerk en differentiatie moeten tot een duurzame oplossing van het geschil leiden, zodat de uiteindelijke uitkomst van de zaak, of dit nu een beslissing of een schikking is, door alle partijen geaccepteerd en nagekomen wordt.

Transparantie draagt daar aan bij, ging Bakker verder. Voor een goed verloop van de zitting is het van belang dat de verwachtingen over en weer helder zijn. Hoe gaat de rechter de zitting aanvlagen? Wat verwacht hij van de advocaat en hoe ziet de advocaat zelf zijn rol? En wat wil de cliënt: beslissing of schikking? In overleg met alle partijen wordt een passende aanpak van de zitting gekozen. Verder is het belangrijk dat iedereen zich over alle onderdelen van de zaak gehoord voelt tijdens de zitting. Effectieve terugkoppeling op inhoud, emotie en intentieniveau aan partijen en een duidelijke afbakening van de verschillende fases van de zitting zijn daarom onderdeel van de opleiding. Ook krijgen rechters inzicht in onderhandelen volgens de Harvard-methode, door niet in standpunten maar in belangen te denken. Dit om de wens om te schikken zo goed mogelijk te faciliteren.

Kort en bondig verwachten rechters op hun beurt van advocaten dat ook zij zich zullen inzetten voor een door alle partijen geaccepteerde uitkomst van de zaak, zo werd die middag duidelijk. Dat kunnen zij onder andere doen door de rechter te steunen in de gekozen aanpak, erkenning te geven voor het standpunt

van de andere partij, cliënten te coachen in het denken in belangen in plaats van standpunten en zelf ook meer verantwoordelijkheid te nemen voor het verloop van de zitting.

Gedurende het tweede gedeelte van de middag gingen de aanwezige rechters en advocaten met elkaar in discussie over een drietal stellingen. In de kern gingen alle stellingen over transparantie en verwachtingen. De eerste stelling luidde dat in alle zaken een regiezinging moet komen en de tweede dat zonder agenda er geen goede zitting komt. De derde zag op de periode na de zitting en luidde dat de schriftelijke uitspraak korter en bondiger moet.

Daar waar de meningen over de eerste stelling uiteenliepen, was iedereen het met de tweede eens. De uiteindelijke conclusie was dat het voor een goede zitting belangrijk is om vooraf duidelijk te hebben wat er van partijen wordt verwacht. Iedereen wil van tevoren weten waar die aan toe is. Een agenda is daarvoor onontbeerlijk. Een regiezinging kan helpen en moet mogelijk zijn als de zaak dat vraagt. Ten aanzien van de derde stelling luidde de conclusie dat het vooral duidelijk moet zijn wanneer de beschikking afgegeven wordt en dat als de termijn niet gehaald wordt dit tijdig gecommuniceerd wordt.

De aanwezigen concludeerden dat de bijeenkomst nuttig was. Samenkomen op zichzelf draagt al bij aan transparantie tussen rechters en advocaten en duidelijkheid over wederzijdse verwachtingen. Speerpunten en wensen zijn over en weer geformuleerd. LOVE en vFAS gaan verder in overleg om te bezien wat er met de aanbevelingen kan gebeuren.

¹ Christiane Verfuurden is advocaat bij Kehrens Snoeks Advocaten & Mediators en redactielid van het *Advocatenblad*.

² Maarten Bakker is mediator bij BINC Mediators-Juristen, directeur van het ADR Instituut en intervisor van vFAS en SSR. Hij is betrokken bij de nieuwe RIO-opleiding.